

МИШЉЕЊЕ ОВЛАШЋЕНОГ АКТУАРА

О ФИНАНСИЈСКИМ ИЗВЕШТАЈИМА И ГОДИШЊЕМ ПОСЛОВАЊУ АКЦИОНАРСКОГ ДРУШТВА ЗА ОСИГУРАЊЕ "ГЛОБОС ОСИГУРАЊЕ" У 2019. ГОДИНИ

За потребе Акционарског друштва ГЛОБОС осигурање (у даљем тексту Друштво) на основу члана 163. и члана 177. Закона о осигурању (Службени гласник РС бр. 139/14) и Одлуке о садржини мишљења овлашћеног актуара (Службени гласник РС бр. 38/2015), дајем мишљење на финансијске извештаје и годишњи извештај о пословању Друштва за 2019. годину.

ПОСЕБАН ДЕО

Назив и седиште друштва за осигурање	"Глобос осигурање" а.д.о. Београд, Француска 13.
Матични број	06936253
Порески идентификациони број	100001079
Одговорно лице за законитост рада друштва за осигурање	Милован Ђуровић

ОПШТИ ДЕО

1. Премија осигурања

Премија осигурања у тарифама Друштва у примени, утврђена је у складу са актуарском струком и прописима и обезбеђује трајно испуњење свих обавеза Друштва из уговора о осигурању, односно реосигурању.

Друштво је у обрачунском периоду остварило следеће приходе од премије:

Табела 1.

Šifra osigura-nja	Период 01.01. -31.12.2019					
	из сопственог портфеља	примљених саосигурања	Укупна премија	Дато у САО	Дато у РЕО	У самопри-држају
0	1	2	3	4	5	6
01	4,961,529.55	1,168,700.45	6,130,230.00			6,130,230.00
02	231,470.72	1,109,950.72	1,341,421.44			1,341,421.44
03	178,766,450.95		178,766,450.95		5,646,213.03	173,120,237.92
06	0.00		0.00			0.00
07	273,403.25		273,403.25			273,403.25
08	15,326,328.10	2,961,151.31	18,287,479.41		8,437,637.50	9,849,841.91
09	27,129,296.76	2,888,090.29	30,017,387.05		1,012,265.64	29,005,121.41
10.01	174,792.81		174,792.81		577,169.24	-402,376.43
10.02	1,116,013.62		1,116,013.62			1,116,013.62
13	4,044,187.29	2,266,282.68	6,310,469.97		39,174.35	6,271,295.62
15	17,573,778.71		17,573,778.71			17,573,778.71
16	117,504.00	105,803.40	223,307.40			223,307.40
Укупно	249,714,755.76	10,499,978.85	260,214,734.61	0.00	15,712,459.76	244,502,274.85

Друштво примењује акта пословне политике наведена у тачки 18. став 2. Одлуке о садржају мишљења овлашћеног актуара.

Тарифе премија у примени утврђене су ускладу са актуарском струком и прописима и поред тога што Друштво послује у условима малог тржишта осигурања и велике конкуренције, када се осигуравајућа друштва практично боре за сваког осигураника у портфељу.

У таквим условима, може се рећи да је Друштво показало спремност за преузимање ризика у мери која не угрожава испуњавање преузетих и будућих обавеза, што доказују и следећи нови производи усвојени у обрачунском периоду:

- 1) Осигурање продужене гаранције за нова вучна и радна возила
- 2) Осигурање власника моторних возила од одговорности за штету причињену трећим лицима (аутоодговорност)

Друштво није до ове године спроводило наведена осигурања, тако да је акта за предложене нове производе ускладило са одговарајућим актима у примени на домаћем тржишту.

На основу доступних статистичких података објављених од стране НБС за 2015., 2016. и 2017. о примени наведених осигурања у Р Србији и обрачунатог рација штета за исте (доње табеле), могу се очекивати позитивни резултати у њиховој примени.

Осигурање продужене гаранције за нова вучна и радна возила:

Како не постоје званични издвојени статистички подаци о осигурању продужене гаранције (јемства) за нова вучна и радна возила, за преглед резултата о рацију штета за период 2015-2017 на нивоу свих друштава за осигурање у Р Србији, наведени су подаци о премијама и штетама за тарифу осигурања – сва друга осигурања јемства, са шифром 15.99.

Износи у 000 динара

Godina	Broj osiguranja	Ukupna premija	Prenosna premija		Rešene štete	Rezervisane štete		MERODAVNA PREMIJA (3+4-5)	MERODAVNE ŠTETE (6+8-7)	Racio šteta u %
			31.12. prethodne godine	31.12. obračunske godine		31.12. prethodne godine	31.12. obračunske godine			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
2015	87	12,083	1,991	4,788	1,994	195	160	9,286	1,959	21%
2016	227	43,683	4,788	4,310	4,233	160	117	44,161	4,190	9%
2017	585	80,243	4,233	44,320	0	117	0	40,156	-117	0%

Мада тарифа осигурања са шифром 15.99 не садржи само податке о осигурању продужене гаранције (јемства) за нова вучна и радна возила, очигледно је да се ово осигурање тек позиционира на домаћем тржишту осигурања са растућем бројем осигурања и да то осигурање, с обзиром на високо позитиван рацио штета, има добру перспективу у наредном периоду.

Осигурање власника моторних возила од одговорности за штету причињену трећим лицима (аутоодговорност):

Износи у 000 динара

Godina	Broj osiguranja	Ukupna premija	Prenosna premija		Rešene štete	Rezervisane štete		MERODAVNA PREMIJA (3+4-5)	MERODAVNE ŠTETE (6+8-7)	Racio šteta u % (10:9)
			31.12. prethodne godine	31.12. obračunske godine		31.12. prethodne godine	31.12. obračunske godine			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
2015	2,415,275	28,816,965	12,777,498	14,993,483	8,050,625	6,428,915	7,304,629	26,600,980	8,926,339	33.56%
2016	2,345,069	30,063,399	14,993,483	15,713,823	9,020,101	7,182,519	7,620,592	29,343,059	9,458,174	32.23%
2017	2,430,057	31,766,368	15,713,823	16,690,984	9,749,493	7,600,136	7,586,513	30,789,207	9,735,870	31.62%

Избором висине основне премије која је за 0.1669% већа од минималне тарифе премије за осигурање аутоодговорности, коју је донело Удружење осигураваача Србије, Друштво се одлучило за конкурентан старт на тржишту осигурања аутоодговорности у Р Србији, што је у складу са оствареним трогодишњим резултатима у овом осигурању.

Сви наведени нови производи осигурања усвојени су од стране Извршног одбора Друштва уз мишљење овлашћеног актуара.

Структура портфела на бази меродавне премије у годинама 2017., 2018. и 2019.:

Табела 2.

Шифра осигурања	МЕРОДАВНА ПРЕМИЈА (МП)					
	2017		2018		2019	
	МП	учешће у Σ МП	МП	учешће у Σ МП	МП	учешће у Σ МП
1	9,254,931.85	3.62%	9,077,871.16	3.39%	7,301,069.80	2.88%
2	963,859.62	0.38%	978,299.28	0.37%	866,625.66	0.34%
3	178,243,783.84	69.78%	197,866,534.39	73.93%	185,357,331.89	73.12%
6	1,698.42	0.001%	0.00	0.00%	0.00	0.00%
7	502,877.87	0.20%	581,128.51	0.22%	459,233.96	0.18%
8	19,490,525.00	7.63%	19,236,448.83	7.19%	17,160,245.30	6.77%
9	38,551,524.39	15.09%	32,658,254.30	12.20%	30,061,773.95	11.86%
10.01	-	-	-	-	9,537.23	0.004%
10.02	1,408,188.71	0.55%	1,153,842.38	0.43%	1,139,118.70	0.45%
13	6,901,262.62	2.70%	5,925,245.97	2.21%	5,820,591.95	2.30%
15	0.00	0.00%	11,181.88	0.00%	5,146,252.52	2.03%
16	102,943.01	0.04%	133,669.56	0.05%	174,537.25	0.07%
Σ	255,421,579.49		267,622,476.26		253,496,318.21	

Структура портфела је годинама стабилна, с тим што, и поред највећег учешћа каско осигурања, Друштво одржава портфел пожарних и осталих имовинских осигурања, што, с обзиром на присутност великих осигуравајућих друштава на српском тржишту, захтева посебно ангажовање и преданост.

Измене услова и тарифа гаранцијских осигурања утицале су на повећање портфела ових осигурања.

Са новим већинским власником Друштва, убудуће се планира раст портфела у осигурању аутоодговорности, уз одржавање и повећање постојећег портфела осталих осигурања.

Друштво је у обрачунском периоду постигло следеће резултате:

- за укупан портфел

Табела 3.

Шифра осигурања	Обрачуната премија укупна 01.01.-31.12.2019.	ПРЕНОСНА ПРЕМИЈА УКУПНА		ЛИКВИДИРАНЕ ШТЕТЕ -укупне са трошковима 01.01.-31.12.2019.	РЕЗЕРВИСАНЕ ШТЕТЕ (ПРИЈАВЉЕНЕ + НЕПРИЈАВЉЕНЕ) .	
		31.12.2018.	31.12.2019.		31.12.2018.	31.12.2019.
		1	2		3	4
01	6,130,230.00	4,347,532.87	3,176,693.07	4,091,074.60	4,732,976.16	3,921,419.34
02	1,341,421.44	389,277.73	864,073.51	1,156,786.98	939,420.99	509,480.82
03	178,766,450.95	93,101,392.41	86,510,511.47	133,575,718.44	71,944,098.10	67,547,053.31
06	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
07	273,403.25	221,794.18	35,963.47	350,984.77	5,611.88	116,915.66
08	18,287,479.41	6,832,715.81	7,959,949.92	347,030.01	2,366,107.72	86,913.82
09	30,017,387.05	8,402,250.32	8,357,863.42	19,501,617.58	4,774,734.12	8,477,759.74
10.01	174,792.81	0.00	165,255.58	0.00	0.00	3,185.70
10.02	1,116,013.62	950,232.05	927,126.97	9,746.29	43,104.15	773,784.64
13	6,310,469.97	1,812,087.35	2,301,965.37	1,502,294.48	1,162,848.29	1,706,832.60
15	17,573,778.71	33,122,469.97	45,549,996.16	282,651.65	0.00	28,298.82
16	223,307.40	65,066.69	113,836.84	1,544.13	0.00	0.00
Σ	260,214,734.61	149,244,819.38	155,963,235.78	160,819,448.93	85,968,901.41	83,171,644.46

Наставак Табеле 3.

Шифра осигурања	МЕРОДАВНА ПРЕМИЈА (1+2-3)	МЕРОДАВНЕ ШТЕТЕ (4+6-5)	РАЦИО ШТЕТА (8 : 7) у %	ТСО (трошкови спровођења осигурања)	РАЦИО ТРОШКОВА (10 : 7) у %	КОМБИНОВАНИ РАЦИО (8+10):7 у %
	7	8	9	10	11	12
	01	7,301,069.80	3,279,517.78	44.92%	4,550,378.52	62.32%
02	866,625.66	726,846.81	83.87%	656,210.55	75.72%	159.59%
03	185,357,331.89	129,178,673.65	69.69%	85,844,218.10	46.31%	116.00%
06	0.00	0.00	0.00%	0.00	0.00%	0.00%
07	459,233.96	462,288.56	100.67%	172,537.10	37.57%	138.24%
08	17,160,245.30	-1,932,163.88	-11.26%	20,042,704.59	116.80%	105.54%
09	30,061,773.95	23,204,643.20	77.19%	22,767,009.98	75.73%	152.92%
10.01	9,537.23	3,185.70	33.40%	9,507.92	99.69%	133.10%
10.02	1,139,118.70	740,426.78	65.00%	753,348.99	66.13%	131.13%
13	5,820,591.95	2,046,278.79	35.16%	4,593,749.11	78.92%	114.08%
15	5,146,252.52	310,950.47	6.04%	4,641,512.85	90.19%	96.23%
16	174,537.25	1,544.13	0.88%	125,368.69	71.83%	72.71%
Σ	253,496,318.21	158,022,191.98	62.34%	144,105,937.82	56.87%	119.20%

Друштво је у примени тарифа остварило позитивне рације штета у свим врстама осигурања (врста осигурања 07 учесује у портфељу са 1%), што указује на довољност премије за трајно испуњење обавеза из уговора, али имајући у виду да се недостајући износи комбинованог рација покривају из других извора..

Негативни износи комбинованих рација због трошкова спровођења осигурања - ТСО (без трошкова решавања штета), покривају се делом из режијског додатка а делом из других извора (подаци у наставку текста), тако да премијска средства за трајно испуњавање обавеза по основу закључених уговора, нису угрожена.

Износ оствареног учешћа ТСО у меродавној премији од 56,87% је последица учешћа (око 40%) трошкова прибаве у ТСО за значајне производе Друштва (03, 08, 09 и 15) и напора Друштва да се одржи на динамичном тржишту осигурања (често у условима нелојалне конкуренције), као и уступцима који се при том чине посредницима у осигурању, што је неминовно кад су у питању мала, па и већа осигуравајућа друштва.

Покриће ових трошкова спровођења осигурања Друштво је, осим из режијског додатка, покрило из других извора, како је дато у Табели 5. како не би угрозило трајно испуњавање обавеза из уговора.

- резултати у самопридржају:

Табела 4.

Шифра осигурања	Обрачуната премија укупна 01.01.-31.12.2019.	ПРЕНОСНА ПРЕМИЈА УКУПНА		ЛИКВИДИРАНЕ ШТЕТЕ -укупне са трошковима 01.01.-31.12.2019	РЕЗЕРВИСАНЕ ШТЕТЕ (ПРИЈАВЉЕНЕ + НЕПРИЈАВЉЕНЕ) .	
		31.12.2018.	31.12.2019.		31.12.2018.	31.12.2019.
		1	2		3	4-в
01	6,130,230.00	4,347,532.87	3,176,693.07	4,091,074.60	4,732,976.16	3,921,419.34
02	1,341,421.44	389,277.73	864,073.51	1,156,786.98	939,420.99	509,480.82
03	173,120,237.92	92,304,592.52	82,826,829.69	132,603,718.22	71,944,098.10	66,695,053.31
06	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
07	273,403.25	221,794.18	35,963.47	350,984.77	5,611.88	116,915.66
08	9,849,841.91	4,408,492.42	4,663,737.71	347,030.01	2,366,107.72	86,913.82
09	29,005,121.41	8,056,544.44	7,863,776.82	19,501,617.58	4,774,734.12	8,477,759.74
10.01	-402,376.43	0.00	165,255.58	0.00	0.00	3,185.70
10.02	1,116,013.62	950,232.05	927,126.97	9,746.29	43,104.15	773,784.64
13	6,271,295.62	1,812,087.35	2,296,254.91	1,502,294.48	1,162,848.29	1,706,832.60
15	17,573,778.71	33,122,469.97	45,549,996.16	282,651.65	0.00	28,298.82
16	223,307.40	65,066.69	113,836.84	1,544.13	0.00	0.00
Σ	244,502,274.85	145,678,090.22	148,483,544.73	159,847,448.71	85,968,901.41	82,319,644.46

Наставак Табеле 4.

Шифра осигурања	МЕРОДАВНА ПРЕМИЈА (1+2-3)	МЕРОДАВНЕ ШТЕТЕ (4+6-5)	РАЦИО ШТЕТА (8 : 7) у %	ТСО (трошкови спровођења осигурања)	РАЦИО ТРОШКОВА (10 : 7) у %	КОМБИНОВАНИ РАЦИО (8+10):7 у %
	7	8	9	10	11	12
01	7,301,069.80	3,279,517.78	44.92%	4,550,378.52	62.32%	107.24%
02	866,625.66	726,846.81	83.87%	656,210.55	75.72%	159.59%
03	182,598,000.75	127,354,673.43	69.75%	85,563,298.26	46.86%	116.60%
06	0.00	0.00	0.00%		0.00%	0.00%
07	459,233.96	462,288.56	100.67%	172,537.10	37.57%	138.24%
08	9,594,596.62	-1,932,163.88	-20.14%	18,012,327.75	187.73%	167.60%
09	29,197,889.03	23,204,643.20	79.47%	22,513,761.04	77.11%	156.58%
10.01	-567,632.01	3,185.70	-0.56%	9,507.92	-1.68%	-2.24%
10.02	1,139,118.70	740,426.78	65.00%	702,740.41	61.69%	126.69%
13	5,787,128.06	2,046,278.79	35.36%	4,593,749.11	79.38%	114.74%
15	5,146,252.52	310,950.47	6.04%	4,641,512.85	90.19%	96.23%
16	174,537.25	1,544.13	0.88%	125,368.69	71.83%	72.71%
Σ	241,696,820.34	156,198,191.76	64.63%	141,541,392.20	58.56%	123.19%

Трошкови спровођења осигурања (умањени за провизије од реосигурања и ретроцесија) у износу од 141,541,392.21, покривени су из средстава режијског додатка у износу од 76,887,200.07 и средстава из извора наведених у следећој табели:

Табела 5.

Регрес	18,873,196.61
Закуп пословног простора	2,725,842.24
Наплаћена остала потраживања	740,909.31
Камате и курсне разлике	11,399,572.99
Укидање других техничких резерви	10,518,148.36
Учешће у накнади штета RE-SAO	972,000.22
Приход од поврата пореских даџбина, суд.трош.	1,968,969.46
Приход од реосигурања и ретроцесија.	2,564,545.62
Наплаћена рефундација порођајног и другог боловања	447,855.29
Наплаћено отписано потраживање	7,426,547.95
Продаја осн. сред. и немат. улагања	6,426,604.09
Наплата потраживања од запослених	590,000.00
	64,654,192.14

Најзначајнији ризици које Друштво преузима у осигурање су:

- ризици покривени осигурањем моторних возила: аутокаска (03 – каска, **68.70%** укупног портфеља)
- ризици покривени осигурањем остале имовине: провална крађа и разбојништво, лом стакла, лом машина, усеви и плодови, животиње, рачунари (09 - остала имовина, **11.54%** укупног портфеља)
- пожарни ризици (08 – пожар, **7.03** укупног портфеља)
- ризици покривени осигурањем јемства: продужено јемство за нова возила, нова теретна возила, нова вучна и радна возила (15 – осигурање јемства **6.75%** укупног портфеља)

Са новим већинским власником Друштва, убудуће се планира раст портфеља у осигурању аутоодговорности, уз одржавање и повећање постојећег портфеља осталих осигурања.

2. Техничке резерве

Друштво располаже одговарајућим подацима за обрачун техничких резерви на нивоу портфеља, као и по врстама осигурања, обезбеђујући конзистентност интерних и екстерних података. Подаци коришћени у обрачуну су примерени, комплетни и тачни.

Мишљења сам да су техничке резерве обрачунате у складу са актуарском струком и прописима и да је њихова висина довољна за трајно испуњење свих обавеза Друштва из уговора.

Техничке резерве на дан 31.12.2019. износиле су:

Табела 6.

Назив	Износи у динарима
1. Резерве за преносне премије	155,963,235.78
2. Резервисане штете	83,171,644.46
3. Резерве за бонусе и попусте	105,562.60
4. Резерве за неистекле ризике	20,135,888.50
5. Резерве за изравнање ризика	0.00
Укупно техничке резерве	259,376,331.33

2.1. Резерве за преносне премије

Примењујући Правилник о начину утврђивања резерви за преносне премије (у даљем тексту: Правилник), Друштво је обрачунало следеће износе преносних премија по врстама осигурања:

Табела 7.

Шифра осигурања	ПРЕНОСНА ПРЕМИЈА НА ДАН 31.12.2019.	
	УКУПНА	У САМОПРИДРЖАЈУ
01	3,176,693.07	3,176,693.07
02	864,073.51	864,073.51
03	86,510,511.47	82,826,829.69
06	0.00	0.00
07	35,963.47	35,963.47
08	7,959,949.92	4,663,737.71
09	8,357,863.42	7,863,776.82
10.01	165,255.58	165,255.58
10.02	927,126.97	927,126.97
13	2,301,965.37	2,296,254.91
15	45,549,996.16	45,549,996.16
16	113,836.84	113,836.84
Σ	155,963,235.78	148,483,544.73

Преносна премија је обрачуната појединачно за сваки уговор о осигурању методом "PRO-RATA-TEMPORIS", односно према времену трајања осигурања, у складу са Правилником Друштва.

Очекивани просечан број месеци трајања осигуравајућег покрића након обрачуна резерви за преносне премије 31.12.2019. је следећи:

Табела 8.

Врста осигурања	Просечан број дана након обрачуна резерви за преносну премију 31.12.2019.
01	166
02	192
03	181
07	29
08	145
09	75
10	297
13	178
15	480
16	207

2.2. Резерве за настале пријављене штете (RBNS)

Друштво је на дан 31.12.2019. године резервисало следеће износе резервација за настале пријављене штете:

Шифра осигурања	РЕЗЕРВИСАНЕ ПРИЈАВЉЕНЕ НЕРЕШЕНЕ ШТЕТЕ НА ДАН 31.12.2019.								
	ПРЕНЕТЕ ИЗ 2017.		НАСТАЛЕ У ОБРАЧУН. ПЕРИОДУ		укупан портфел			у самопридржају	
	БРОЈ	ИЗНОС	БРОЈ	ИЗНОС	БРОЈ	без трошкова	са трошковима решавања	без трошкова	са трошковима решавања
01	5	707,000.00	1	300,000.00	6	1,007,000.00	1,117,341.20	1,007,000.00	1,117,341.20
02	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0.00	0.00	0.00
03	2	1,800,000.00	6	2,062,000.00	8	3,862,000.00	4,039,992.56	3,436,000.00	3,187,992.56
06	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0.00	0.00	0.00
07	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0.00	0.00	0.00
08	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0.00	0.00	0.00
09	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0.00	0.00	0.00
10.01	0	0.00		0.00	0	0.00			
10.02	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0.00	0.00	0.00
13	2	400,000.00	0	0.00	2	400,000.00	445,366.94	400,000.00	445,366.94
15	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0.00	0.00	0.00
16	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0.00	0.00	0.00
Σ	9	2,907,000.00	7	2,362,000.00	16	5,269,000.00	5,602,700.70	4,843,000.00	4,750,700.70

Друштво обрачунава резерве за настале пријављене штете у складу са Правилником о начину утврђивања резервисаних штета.

2.3. Резерве за настале непријављене штете (IBNR)

Резерве за настале непријављене штете обрачунате су у складу са Правилником о начину утврђивања резервисаних штета (у даљем тексту: Правилник).

У првом кварталу Друштво је увело осигурање 10.01, аутоодговорности (АО) у своју делатност, тако да је важећи Правилник измењен у делу који се односи на обрачун резервисаних непријављених штета (IBNR). Друштво до сада није обрачунавало резервације за IBNR штете за тарифу осигурања 10.02, због малог обима обухвата осигурања и малог броја штета. Међутим, како се увођењем АО очекује постепени раст обухвата у том осигурању и последично, раст штета.

С обзиром да је процес решавања штета у аутоодговорности (као и у свим другим осигурањима од одговорности) сложен и да је касна пријава штета вероватнија него код имовинских осигурања, било је потребно да се за пројекцију резервације за IBNR штета примени метод који прати развој штета у дужем временском периоду. Због праћења података на нивоу врсте осигурања 10, којој припада и тарифа осигурања 10.02 (осигурање од одговорности превозника за робу при транспорту), Друштво је почело да пројектује резервације за IBNR штете за обе тарифе осигурања.

Оба метода, ELR I и ELR II, базирају се на процени укупних штета (решених и резервисаних) у обрачунском периоду, које садрже и непријављене штете, на основу остварене премије и познатих штета, односно њиховог учешћа у премији.

IBNR резерве за осигурање 10.01 обрачунавају се методом рација губитка ELR I, која се већ примењује за врсте 01 и 03, као разлика између производа меродавне премије и рација штета и меродавних штета, при чему се оба меродавна износа обрачунавају за период од годину дана уназад, од дана обрачуна.

IBNR резерве за осигурање 10.02 обрачунавају се методом рација губитка ELR II као разлика између очекиваног износа укупних штета (OУŠ) и збира решених штета у обрачунском периоду, 12 месеци уназад почев од дана обрачуна и резервисаних штета на крају обрачунског периода. Очекиване укупне штете (OУŠ) процењују се као производ рација губитка (RG) и меродавне премије остварене у врсти осигурања 10.02 у обрачунском периоду. За обрачун RG користе се подаци о меродавним штетама и премијама у овом осигурању, остварени на нивоу Р Србије за календарску годину која претходи години обрачунског периода, имајући у виду да је портфељ Друштва у врсти 10.02 недовољан за његову реалну процену.

Метод ELR II, због малог обима осигурања и штета, примењује се само за тарифу 10.02 и прилагођен је искуству са оствариваним премијским приходима и резултатима у штетама.

За 31.12.2019. рацио штета, за оба метода, обрачунат је према подацима НБС за 2018. годину, за тарифе 10.01 и 10.02.

Методе ELR I и Chain Ladder примењују се за пројекције резервације IBNR штета за тарифе осигурања 01, 03, 09 и 10.01, (практично за значајне производе осигурања, што ће кроз неколико година свакако бити и 10.01), због њиховог очекиваног обима осигурања, бројности и карактеристика штета, тј, довољно података да се једном од ових метода добију квалитетне процене.

Обрачуном по паушалној методи за резервације IBNR штета, који се примењује за све врсте осигурања осим врсте 10, добијени су следећи износи:

Шифра осигурања	Резервације за IBNR штете на дан 31.12.2019. са трошковима решавања штета по паушалној методи
01	2,804,078.14
02	509,480.82
03	53,680,812.77
06	0.00
07	116,915.66
08	86,913.82
09	8,477,759.74
10.01	0.00
10.02	0.00
13	1,261,465.66
15	28,298.82
16	0.00
Σ	66,965,725.44

Обрачун по ELR I методи извршен је на основу следећих података:

Шифра осигурања	Врста осигурања	Решене штете 01.01.2019.- 31.12.2019.	Резервисане штете 31.12.2018.	Резервисане штете 31.12.2019.	Меродавне штете 01.01.2019.- 31.12.2019.
01	Незгода	3,687,017.65	1,007,000.00	1,007,000.00	3,687,017.65
02	АК	127,690,099.76	1,804,000.00	3,862,000.00	129,748,099.76
10.01	АО	0.00	0.00	0.00	0.00

Шифра осигурања	Врста осигурања	Преносна премија 31.12.2018.	Премија осигурања 01.01.2019.- 31.12.2019.	Преносна премија 31.12.2019.	Меродавна премија 01.01.2019.- 31.12.2019.
01	Незгода	4,347,532.87	6,130,230.00	3,176,693.07	7,301,069.80
02	АК	93,101,392.41	178,766,450.95	86,510,511.47	185,357,331.89
10.01	АО	0.00	174,792.81	165,255.58	9,537.23

Сходно Правилнику, на обрачунате износе ELR I резервације за 31.12. обрачунске (календарске) године, изузев врсте 10.01, примењује се коефицијент раста штета (K_{IBNR}) као количник први пут пријављених и решених штета у 2019. години, насталих у претходном периоду и штета први пут пријављених и решених у 2018. години, насталих у претходном периоду, уколико је већи од 1 (један).

За врсту 01 тај услов није испуњен (износи штета су у хиљадама динара):

$$01: K_{IBNR} = (2,219) / (3,121) = 0.7110$$

$$03: K_{IBNR} = (59,656) / (41,049) = 1.4533$$

Обрачун ИБНР резервације за врсту 01 - незгода

Радио штета 2018.

RG= 0.332502407

MP	7,301,069.80
RG	0.332502407
MŠ	3,687,017.65

$$K_{IBNR} = 0.7110 < 1$$

$$IBNR = (MP * RG - MŠ) = -1,259,394.37$$

$$IBNR \text{ са трошковима} = -1,397,391.48$$

Обрачун ИБНР резервације за врсту 03 - моторна возила

Радио штета 2018.

RG= 0.520214420

MP	185,357,331.89
RG	0.520214420
MŠ	129,748,099.76

$$K_{IBNR} = 1.4533$$

$$IBNR = (MP * RG - MŠ) * 1.4533 = -48,427,236.16$$

$$IBNR \text{ са трошковима} = -50,659,159.43$$

Обрачун ИБНР резервације за врсту 10.01 - аутоодговорност

Радио штета 2018.*

RG= 0.334027294

MP	9,537.23
RG	0.334027294
MŠ	0.00

* Према подацима НБС

$$IBNR = (MP * RG - MŠ) = 3,185.70$$

$$IBNR \text{ са трошковима} = 3,185.70$$

у хиљадама динара

Godina 2018 PODACI INBS	Broj osiguranj a	Ukupna premija	Prenosna premija		Rešene štete	Rezervisane štete		MERODAVN A PREMIJA (3+4-5)	MERODAVN E ŠTETE (6+8-7)	Racio šteta u % (10:9)
			31.12. prethodne godine	31.12. obračunske godine		31.12. prethodne godine	31.12. obračunsk e godine			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
10.01	2,466,77 5	33,122,13 7	16,690,98 4	17,131,16 6	10,620,75 4	7,586,51 3	7,882,42 4	32,681,95 5	10,916,66 5	33.40 %
10.02	13,528	431,938	72,981	183,763	162,013	63,306	119,449	321,156	218,156	67.93 %

Обрачун за 10.02 по **ELR II** методи извршен је на основу следећих података:

2018*

у хиљадама динара

Шифра осигурања	Резервисане штете 31.12.2017.	Решене штете 01.01.- 31.12.2018.	Резервисане штете 31.12.2018.	Меродавне штете 01.01.-31.12.2018.
10.02	63,306	162,013	119,449	218,156

у хиљадама динара

Шифра осигурања	Преносна премија 31.12.2017.	Премија осигурања 01.01.- 31.12.2018.	Преносна премија 31.12.2018.	Меродавна премија 01.01.-31.12.2018.
10.02	72,981	431,938	183,763	321,156

$$RG = 218,156 / 321,156 = 0.679283588$$

2019 Друштво

Преносна премија 31.12.2018.	Премија осигурања 01.01.2019.-31.12.2019.	Преносна премија 31.12.2019.	Меродавна премија 01.01.2019.-31.12.2019.
950,232.05	1,116,013.62	927,126.97	1,139,118.70

$$OU\check{S} = RG * MP = 773,784.64$$

$$\text{Решене} + \text{резервисане штете} = 0$$

$$R^{IBNR} = OU\check{S} - (\text{решене} + \text{рез. штете } 10.02.) = \mathbf{773,784.64}$$

Приликом обрачунавања резервисаних штета Друштво није умањивало решене штете за износ наплаћених регресних потраживања, у циљу добијања њихове реалније пројекције. Друштво такође не врши дисконтовање резервисаних штета.

Обрачун резервације за настале непријављене штете применом методе CHAIN LADDER на дан 31.12.2019 . дао је следеће резултате.

01. OSIGURANJE OD POSLEDICA NEZGODE - Iznosi likvidiranih šteta										Ukupno rezervisane štete
Godina nastanka	Razvoj šteta u godinama									
	0	1	2	3	4	5	6	7	7+	
2012 i ranije	8,503,539	14,589,370	14,860,321	15,079,132	15,079,132	15,079,132	15,079,132	15,079,132	15,079,132	
2013	8,874,977	16,770,393	19,042,790	19,299,353	19,299,353	19,299,353	19,299,353	19,299,353	19,299,353	0
2014	19,053,707	33,570,343	36,055,005	37,828,757	38,295,408	38,295,408	38,295,408	38,295,408	38,295,408	0
2015	16,918,930	24,220,174	25,285,811	25,442,436	25,469,936	25,469,936	25,469,936	25,469,936	25,469,936	0
2016	5,107,373	8,769,958	9,234,238	9,659,238	9,708,118	9,708,118	9,708,118	9,708,118	9,708,118	48,880
2017	3,097,862	5,131,294	5,499,294	5,648,293	5,676,876	5,676,876	5,676,876	5,676,876	5,676,876	177,582
2018	1,790,330	3,588,987	3,830,197	3,933,973	3,953,881	3,953,881	3,953,881	3,953,881	3,953,881	364,894
2019	1,067,859	1,797,679	1,918,498	1,970,478	1,980,449	1,980,449	1,980,449	1,980,449	1,980,449	912,590
Faktori razvoja	1.683441895	1.067208385	1.027094188	1.005060447	1.000000000	1.000000000	1.000000000	1.000000000	1.000000000	1,503,946
Rezervacija za nastale prijavljene štete					1,007,000	Rezervacija za nastale neprijavljene štete				496,946
Sa troškovima										551,398

03. OSIGURANJE MOTORNIH VOZILA - Iznosi likvidiranih šteta										Ukupno rezervisane štete
Godina nastanka	Razvoj šteta u godinama									
	0	1	2	3	4	5	6	7	7+	
2012 i ranije	58,327,902	81,028,925	82,044,836	82,093,753	82,336,754	82,336,754	82,336,754	82,336,754	82,336,754	
2013	67,961,416	95,444,488	97,460,666	103,792,736	107,030,979	107,618,435	108,602,789	108,602,789	108,602,789	0
2014	71,835,663	111,017,983	115,538,286	125,397,647	128,614,559	128,702,526	129,369,467	129,369,467	129,369,467	666,941
2015	55,293,970	75,239,538	77,336,924	77,398,062	77,451,678	77,616,192	78,018,402	78,018,402	78,018,402	566,724
2016	52,570,149	75,520,801	76,612,702	76,736,544	78,069,529	78,235,356	78,640,774	78,640,774	78,640,774	1,904,230
2017	74,487,778	110,640,529	115,250,361	119,466,514	121,541,759	121,799,924	122,431,096	122,431,096	122,431,096	7,180,735
2018	65,198,300	118,994,895	122,322,964	126,797,851	129,000,448	129,274,457	129,944,361	129,944,361	129,944,361	10,949,466
2019	68,033,891	101,955,335	104,806,839	108,640,942	110,528,136	110,762,908	111,336,885	111,336,885	111,336,885	43,302,994
Faktori razvoja	1.498596269	1.027968168	1.036582559	1.017370932	1.002124090	1.005182033	1.000000000	1.000000000	1.000000000	64,571,089
Rezervacija za nastale prijavljene štete					3,862,000	Rezervacija za nastale neprijavljene štete				60,709,089
Sa troškovima										63,507,061

09. OSIGURANJE OSTALE IMOVINE - Iznosi likvidiranih šteta										Ukupno rezervisane štete
Godina nastanka	Razvoj šteta u godinama									
	0	1	2	3	4	5	6	7	7+	
2012 i ranije	24,369,342	27,650,365	27,666,536	27,666,536	27,666,536	27,666,536	27,666,536	27,666,536	27,666,536	
2013	48,172,972	50,535,162	50,551,866	50,551,866	50,551,866	50,551,866	50,551,866	50,551,866	50,551,866	0
2014	14,437,577	19,185,726	19,193,835	19,193,835	19,193,835	19,193,835	19,193,835	19,193,835	19,193,835	0
2015	10,335,175	13,644,532	13,644,532	13,644,532	13,644,532	13,644,532	13,644,532	13,644,532	13,644,532	0
2016	18,378,023	5,295,806	5,295,806	5,295,806	5,295,806	5,295,806	5,295,806	5,295,806	5,295,806	0
2017	14,422,253	20,446,329	22,229,763	22,229,763	22,229,763	22,229,763	22,229,763	22,229,763	22,229,763	0
2018	9,420,181	19,804,581	20,068,784	20,068,784	20,068,784	20,068,784	20,068,784	20,068,784	20,068,784	264,203
2019	5,585,087	6,266,613	6,350,213	6,350,213	6,350,213	6,350,213	6,350,213	6,350,213	6,350,213	765,126
Faktori razvoja		1.122026117	1.013340492	1.000000000	1.000000000	1.000000000	1.000000000	1.000000000	1.000000000	1,029,329
Rezervacija za nastale prijavljene štete					0	Rezervacija za nastale neprijavljene štete				1,029,329
Sa troškovima										1,029,329

Пројекције добијене применом све четири методе:

Шифра осигурања	IBNR по EXPECTED LOSS RATIO методи ELR I и ELR II са трошковима	IBNR на основу података о решеним и резервисаним насталим пријављеним а нерешеним штетама са трошковима	IBNR по CHAIN LADDER методи са трошковима	IBNR за обрачун
01	-1,397,391.48	2,804,078.14	551,398.33	2,804,078.14
03	-50,659,159.43	53,680,812.77	63,507,060.75	63,507,060.75
09		8,477,759.74	1,130,737.07	8,477,759.74
10.01	3,185.70	0.00		3,185.70
10.02	773,784.64	0.00		773,784.64

Укупне IBNR на дан 31.12.2019. износе:

Врста осигурања	IBNR без трошкова	IBNR са трошковима
01	2,527,166.00	2,804,078.14
02	475,574.14	509,480.82
03	60,709,089.20	63,507,060.75
06	0.00	0.00
07	114,917.11	116,915.66
08	41,327.90	86,913.82
09	7,717,447.89	8,477,759.74
10.01	3,185.70	3,185.70
10.02	773,784.64	773,784.64
13	1,132,967.50	1,261,465.66
15	22,099.08	28,298.82
16	0.00	0.00
УКУПНО:	73,517,559.15	77,568,943.76

Резервисане штете, за пријављене нерешене и настале непријављене штете, са трошковима решавања износе, укупне и у самопридржају на дан 31.12.2019. :

Врста осигурања	Резерве за пријављене нерешене штете - укупне са трошковима	Резерве за пријављене нерешене штете – у самопридржају са трошковима	IBNR са трошковима	Резервисане штете са трошковима - укупне (2+4)	Резервисане штете са трошковима - у самопридржају (3+5)
1	2	3	4	5	6
01	1,117,341.20	1,117,341.20	2,804,078.14	3,921,419.34	3,921,419.34
02	0.00	0.00	509,480.82	509,480.82	509,480.82
03	4,039,992.56	3,187,992.56	63,507,060.75	67,547,053.31	66,695,053.31
06	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
07	0.00	0.00	116,915.66	116,915.66	116,915.66
08	0.00	0.00	86,913.82	86,913.82	86,913.82
09	0.00	0.00	8,477,759.74	8,477,759.74	8,477,759.74
10.01			3,185.70	3,185.70	3,185.70
10.02	0.00	0.00	773,784.64	773,784.64	773,784.64
13	445,366.94	445,366.94	1,261,465.66	1,706,832.60	1,706,832.60
15	0.00	0.00	28,298.82	28,298.82	28,298.82
16	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
УКУПНО:	5,602,700.70	4,750,700.70	77,568,943.76	83,171,644.46	82,319,644.46

3. Резерве за бонусе и попусте

У обрачунском периоду Друштво није имало евидентиране уговорене обавезе по којима би одобравало умањење премије по било ком основу, а које би исплаћивало у будућем периоду.

Резерве за поврат премије обрачунате су у складу са Правилником о начину утврђивања резерви за бонусе и попусте.

Резерве за поврат премије (RPP_t) обрачунавају се као производ (по врстама осигурања) бруто премије текућег обрачунског периода за годишње обрачуне, односно бруто премије претходне године за обрачуне у току године (BP) и коефицијента поврата премије (p) као количника оствареног поврата премије по уговорима из претходног обрачунског периода а који није садржан у преносној премији (OS_t) и бруто премије осигурања у претходном обрачунском периоду (BP_{t-1}), тј, по обрасцу:

$$RPP_t = BP \times p$$

где је

$$p = OS_t / BP_{t-1}$$

Коефицијент поврата премије утврђује се на дан 31.децембра, док се за обрачуне у току године примењује коефицијент утврђен на дан 31.децембра претходне године.

Поврат премије по уговорима из 2018. године остварен је у врстама осигурања 01, 03, 08 и 09 тако да су применом горњег обрасца добијени следећи износи:

ОПИС	01 – ОСИГУРАЊЕ ОД ПОСЛЕДИЦА НЕСЕЋНОГ СЛУЧАЈА	03 – ОСИГУРАЊЕ МОТОРНИХ ВОЗИЛА	08 – ОСИГУРАЊЕ ОД ПОЖАРА	09- ОСТАЛА ОСИГУРАЊА ИМОВИНЕ
BP_{t-1}	8,271,132.13	187,572,581.68	13,540,782.59	28,540,814.18
OS_t	1,794.09	102,141.03	6,039.63	320.48
p	0.000217	0.000545	0.000446	0.000011
BP	4,961,529.55	178,766,450.95	15,326,328.10	27,129,296.76
RPP_t	1,076.20	97,345.73	6,836.04	304.63

Укупне резерве за бонусе и попусте на дан 31.12.2019. износе **105,562.60** динара.

4. Резерве за неистекле ризике

Применом Правилника о начину утврђивања резерви за неистекле ризике (у даљем тексту: Правилник), резерве за неистекле ризике обрачунате су као производ преносне премије и комбинованог рација на дан 31.12.2019. за врсте осигурања код којих је комбиновани рацио већи од 1, добијени су следећи резултати:

Шифра осигурања	Преносна премија (UPR) 31.12.2019.	Комбиновани рацио (CR)	max (CR-1:0)	Резерве за неистекла ризике (URR) max (CR – 1 ; 0) x UPR
01	3,176,693.07	107.24%	0.0724	230,092.24
02	864,073.51	159.59%	0.5959	514,910.85
03	86,510,511.47	116.00%	0.1600	13,845,596.13
06	.00	0.00%		0.00
07	35,963.47	138.24%	0.3824	13,750.91
08	7,959,949.92	105.54%	0.0554	440,803.95
09	8,357,863.42	152.92%	0.5292	4,423,311.74
10.01	165,255.58	133.10%	0.3310	54,692.01
10.02	927,126.97	131.13%	0.3113	288,654.84
13	2,301,965.37	114.08%	0.1408	324,075.83
15	45,549,996.16	96.23%		0.00
16	113,836.84	72.71%		0.00
УКУПНО:	155,963,235.78	119.20%		20,135,888.50

5. Резервација за изравнање ризика

Сходно Правилнику о начину утврђивања резерви за изравнавање ризика, Друштво је дужно да образује резерве за изравнавање ризика за осигурање кредита.

Друштво је осигурање кредита спроводило једино путем уговора за ово осигурање закљученог са УББ банком којој је од стране НБС укинута дозвола за рад, тако да је Друштво престало да спроводи ову врсту осигурања 31.01.2014.

Из наведених разлога, применом Правилника о начину утврђивања резерви за изравнавање ризика, добија се да је њихова вредност за осигурање кредита на дан 31.12.2019. су једнака 0.

6. Резерве за трошкове решавања штета и трошкове спровођења осигурања

Шифра осигурања	Трошкови решавања штета 01.01.-31.12. 2019.	Резерве за трошкове решавања RBNS штета 31.12.2019.	Резерве за трошкове решавања IBNR штета 31.12.2019.	ТСО (трошкови спровођења осигурања без трошкова решавања штета) 01.01.-31.12. 2019
0	1	2	3	4
01	404,056.95	110,341.20	276,912.14	4,550,378.52
02	76,786.98	0.00	33,906.67	656,210.55
03	5,885,618.68	177,992.56	2,797,971.55	85,844,218.10
06	0.00			0.00
07	6,233.45		1,998.56	172,537.10
08	182,410.51		45,585.92	20,042,704.59
09	1,748,695.09		760,311.85	22,767,009.98
10.01	0.00			9,507.92
10.02	9,746.29			753,348.99
13	152,826.99	45,366.94	128,498.17	4,593,749.11
15	61,660.86		6,199.74	4,641,512.85
16	1,544.13		0.00	125,368.69
Укупно	8,529,579.93	333,700.70	4,051,384.61	144,105,937.82

7. Поређење износа техничких резерви са искуством и провера адекватности (довољности) износа појединих техничких резерви на дан 31.12.2019.

7.1. Резерве за преносне премије (резерве)

7.1.1. Поређење износа резерви са обавезама и искуством

Износи резерви и резерви за неистекле ризике за претходну обрачунску годину се пореде са износима решених штета, резервација за штете настале у обрачунској години по полисама из претходне обрачунске године и количника између укупне преносне премије на дан 31.12. претходне године и износа укупне меродавне премије претходне године, помноженог са износом трошкова спровођења осигурања у обрачунској години (без трошкова решавања штета) – по врстама осигурања :

Шифра осигурања	Преносна премија 31.12. претходне обрачунске године (UPR)	Резерве за неистекле ризике за претходну обрачунску годину (URR)	(1)+(2)	Решене штете настале у обрачунској години по полисама из претходне обрачунске године, које су биле на снази у обрачунској години са трошковима	Резервације за штете настале у обрачунској години по полисама из претходне обрачунске године, које су биле на снази у обрачунској години са трошковима	(Количник укупне преносне премије 31.12. претходне обрачунске године и укупне меродавне премије претходне обрачунске године) x (Трошкови спровођења осигурања обрачунске године)	(4)+(5)+(6)	RUN OFF (7) / (3) у %
0	1	2	3	4	5	6	7	8
01	4,347,532.87		4,347,532.87	890,433.19	0.00	2,179,246.64	3,069,679.83	70.61%
02	389,277.73	594,166.89	983,444.62	692,325.23	0.00	261,114.53	953,439.76	96.95%
03	93,101,392.41		93,101,392.41	50,867,633.11	1,150,697.00	40,391,955.42	92,410,285.53	99.26%
06	0.00		0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00%
07	221,794.18		221,794.18	0.00	0.00	65,850.71	65,850.71	29.69%
08	6,832,715.81		6,832,715.81	165,718.79	0.00	7,119,094.89	7,284,813.68	106.62%
09	8,402,250.32	2,719,116.19	11,121,366.51	2,921,476.24	0.00	5,857,450.77	8,778,927.02	78.94%
10	950,232.05		950,232.05	0.00	0.00	628,241.00	628,241.00	66.11%
13	1,812,087.35		1,812,087.35	156,223.75	0.00	1,404,882.55	1,561,106.30	86.15%
15	33,122,469.97		33,122,469.97	282,988.21	0.00	13,748,883,907.67	13,749,166,895.87	41510.09%
16	65,066.69		65,066.69	0.00	0.00	61,026.05	61,026.05	93.79%
Σ	149,244,819.38	3,313,283.08	152,558,102.46	55,976,798.53	1,150,697.00	80,363,446.91	137,490,942.43	90.12%

"Искакање" Run off у осигурању јемства (15) је последица специфичности гаранцијског осигурања (нових возила, теретних, вучних и радних возила) због дужине трајања гарантног рока (од 24 до 48 месеци) од чега зависи трајање осигурања и преносна премија. Због високе вредности количника из колоне 3 доње табеле (2,962.1557), добијен је резултат који се не може сматрати меродавним за закључивање о испуњавању обавеза по овом осигурању (болдирание вредности).

С друге стране, негативан run off је остварен једино у пожарном осигурању (08) због трошкова спровођења осигурања у обрачунској години, који су за 50% већи од прошлогодишњих. Разлози за високе износе ових трошкова, као и начин њиховог покривања, дати су у тачки 1. овог мишљења, тако да сматрам да показани резултати нису у вези са довољношћу обрачунате преносне премије.

Колона 6 горње табеле добијена је на основу података из следеће табеле:

Шифра осигурања	Преносна премија 31.12. претходне обрачунске године (UPR)	Укупна меродавна премија претходне обрачунске године	Количник укупне преносне премије 31.12. претходне обрачунске године и укупне меродавне премије претходне обрачунске године (1):(2)	ТСО обрачунске године	(Количник укупне преносне премије 31.12. претходне обрачунске године и укупне меродавне премије претходне обрачунске године) x (Трошкови спровођења осигурања обрачунске године) (3)x(4)
0	1	2	3	4	5
1	4,347,532.87	9,077,871.16	0.4789	4,550,378.52	2,179,246.64
2	389,277.73	978,299.28	0.3979	656,210.55	261,114.53
3	93,101,392.41	197,866,534.39	0.4705	85,844,218.10	40,391,955.42
6	0.00	0.00	0.0000	0.00	0.00
7	221,794.18	581,128.51	0.3817	172,537.10	65,850.71
8	6,832,715.81	19,236,448.83	0.3552	20,042,704.59	7,119,094.89
9	8,402,250.32	32,658,254.30	0.2573	22,767,009.98	5,857,450.77
10	950,232.05	1,153,842.38	0.8235	762,856.91	628,241.00
13	1,812,087.35	5,925,245.97	0.3058	4,593,749.11	1,404,882.55
15	33,122,469.97	11,181.88	2,962.1557	4,641,512.85	13,748,883,907.67
16	65,066.69	133,669.56	0.4868	125,368.69	61,026.05
Σ	149,244,819.38	267,622,476.26	0.5577	144,105,937.82	80,363,446.91

7.1.2. Провера довољности износа резерви

Провера довољности резерви по врстама осигурања врши се обрачунавањем очекиване будуће обавезе друштва на крају обрачунске године, као производа укупне резерве за преносне премије и укупног комбинованог рација по врстама осигурања и поређењем њихових износа са резервама за преносне премије. За врсте осигурања код којих су очекиване будуће обавезе веће од резерви, тј, комбиновани рацио већи од 100%, резерве нису довољне, колона (4), формиране су резерве за неистекле ризике које покривају недостајући део, колона (5).

Шифра осигурања	Преносна премија 31.12. обрачунске године (UPR)	Комбиновани рацио (CR)	Очекиване будуће обавезе на крају обрачунске године 31.12. (2) x (1)	(3) - (1)	Резерве за неистекле ризике (URR)
0	1	2	3	4	5
01	3,176,693.07	1.0724	3,406,785.31	230,092.24	230,092.24
02	864,073.51	1.5959	1,378,984.36	514,910.85	514,910.85
03	86,510,511.47	1.1600	100,356,107.60	13,845,596.13	13,845,596.13
06	0.00	0.0000	0.00	0.00	0.00
07	35,963.47	1.3824	49,714.38	13,750.91	13,750.91
08	7,959,949.92	1.0554	8,400,753.87	440,803.95	440,803.95
09	8,357,863.42	1.5292	12,781,175.16	4,423,311.74	4,423,311.74
10.01	165,255.58	1.3310	219,947.59	54,692.01	54,692.01
10.02	927,126.97	1.3113	1,215,781.81	288,654.84	288,654.84
13	2,301,965.37	1.1408	2,626,041.20	324,075.83	324,075.83
15	45,549,996.16	0.9623	43,834,748.56	-1,715,247.60	0.00
16	113,836.84	0.7271	82,775.19	-31,061.65	0.00
Σ	155,963,235.78	1.1920	185,915,022.97	18,389,579.25	20,135,888.50

С обзиром да су резерве за неистекле (колона 5.) веће од недостајућег дела очекиваних будућих обавеза (колона 4.), износ ових резерви се може сматрати довољним за њихово покриће. У осигурању јемства очекиване будуће обавезе су мање од обрачунате преносне премије.

7.2. Резерве за пријављене нерешене штете - RBNS (резерве)

7.2.1. Поређење износа резерви са обавезама и искуством

Износи резервација за RBNS штете на дан 31.12. претходне године по врстама осигурања, пореде се са збиром износа штета решених у обрачунској години из резервације на дан 31.12. претходне године и износа резервације за RBNS штете које су остале у резервацији на дан 31.12. претходне године:

Врста осигурања	Резервације за RBNS штете на дан 31.12. претходне обрачунске године са трошковима	Решене [tete у обрачунској години из резервације на дан 31.12. претходне обрачунске године са трошковима	Резервисане RBNS штете остале из резервације на дан 31.12. претходне обрачунске године са трошковима	RUN OFF (1-2-3)	(2+3) / (1) у %
0	1	2	3	4	5
01	1,099,477.50	443,829.67	784,468.95	-128,821.12	111.72%
02	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00%
03	1,892,902.69	0.00	1,882,958.73	9,943.96	99.47%
06	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00%
07	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00%
08	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00%
09	333,352.76	0.00	0.00	333,352.76	0.00%
10	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00%
13	473,490.81	0.00	445,366.94	28,123.88	94.06%
15	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00%
16	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00%
УКУПНО:	3,799,223.76	443,829.67	3,112,794.61	242,599.48	93.61%

Резервација за RBNS штете које су остале у резервацији на дан 31.12. претходне године у врсти осигурања 01, односе се на три штете од последица незгоде које су у судском спору од 2016., односно 2017. године.

7.3. Резерве за настале непријављене штете - IBNR (резерве)

7.3.1. Поређење износа резерви са обавезама и искуством

Износи IBNR резервација за штете на дан 31.12. претходне године по врстама осигурања, пореде се са збиром решених штета насталих пре обрачунске године – први пут пријављених у обрачунској години, износа RBNS резервација за штете настале пре обрачунске године – пријављених у току обрачунске године, нерешених до краја обрачунске године и IBNR резервација за штете на дан 31.12. обрачунске године које су настале пре почетка обрачунске године, а нису пријављене до краја обрачунске године:

Шифра осигурања	IBNR дан 31.12. претходне обрачунске године са трошковима	Решене штете настале пре обрачунске године, први пут пријављене у обрачунској години са трошковима	RBNS резервација на дан 31.12. за штете настале пре почетка обрачунске године, пријављене у току обрачунске године, нерешене до краја обрачунске године са трошковима	IBNR на дан 31.12. обрачунске године за штете настале пре почетка обрачунске године, а нису пријављене до краја обрачунске године са трошковима	RUN OFF (1-2-3-4)	(2+3+4) / (1) у %
0	1	2	3	4	5	6
01	3,633,498.66	2,462,320.12	332,872.25	0	838,306.29	76.93%
02	939,420.99	267,824.07	0.00	0	671,596.91	28.51%
03	70,051,195.41	62,405,654.58	847,331.43	0	6,798,209.40	90.30%
06	0.00	0.00	0.00	0	0.00	
07	5,611.88	350,747.00	0.00	0	-345,135.12	6250.08%
08	2,366,107.72	133,331.07	0.00	0	2,232,776.65	5.64%
09	4,441,381.36	13,366,592.79	0.00	0	-8,925,211.43	300.96%
10	43,104.15	0.00	0.00	0	43,104.15	0.00%
13	689,357.48	1,346,296.76	0.00	0	-656,939.28	195.30%
15	0.00	0.00	0.00		0.00	
16	0.00	0.00	0.00	0	0.00	
	82,169,677.65	80,332,766.38	1,180,203.68		656,707.58	99.20%

Негативно одступање, односно Run off у врсти 07 (домаћи транспорт) је настао због једне транспортне штете и малог портфеља, док је прошлогодишња IBNR резервација за штете по паушалној методи процењена на бази, такође само једне решене штете, на основу чега се не може дати реална процена.

Код осталих имовинских осигурања (09), штете се углавном решавају у првој и другој години у односу на годину пријаве (ретко у другој и трећој у односу на годину настанка).

IBNR резервација за врсту 09 из 2018. године, процењена је по паушалној методи која је дала највећи резултат, на основу износа решених и резервисаних штета (које су биле двоструко ниже од истих у 2019. години) и износила је 4,441,381.36. С друге стране, однос штета у овој врсти осигурања, насталих у претходном периоду а решених у обрачунској години, у односу на укупно решене штете, у 2018. години износио је 39%, док је у 2019. износио 69%, што је допринело томе да су решене штете из колоне 2, три пута веће од IBNR резервације за 2018., односно да је Run off у врсти 09 износи 300,96%.

Када је у питању врста осигурања 13, у 2018. години износ решених и резервисаних штета, на бази којих је процењена IBNR резервација као највећи резултат, је три пута мањи од истог за 2019., кад се изузме RBNS резервација која је иста за обе године. Као и у случају врсте 09, однос штета насталих пре обрачунске године, а први пут пријављених у обрачунској години у односу на укупно решене штете, у 2018. износио је 40%, у 2019. је износио 69%, што је допринело томе да су решене штете из колоне 2, за ову врсту, скоро два пута веће од IBNR резервације за 2018., односно да је Run off у врсти 13 износи 195,30%.

Описане ситуације са одступањем IBNR резервација од искуства Друштва, за врсте осигурања 07, 09 и 13, су последице малих портфеља и за њих уобичајених осцилација штета из године у годину. Иако нема систематских одступања (три узаступне године), чак и када би се реализовале, осим "лека" наведеног у Процедури за поређење износа IBNR резервација са искуством, једино је реално повећање портфеља Друштва за врсте осигурања у којима је дошло до систематског одступања.

7.3.2. Провера довољности износа резерви

За проверу довољности износа IBNR резерви коришћен је поједностављен ELR (Expected loss ratio) метод чијом се применом износ резервација за настале непријављене штете утврђује као разлика између очекиваних износа укупних штета ($OU\check{S}_t$) и збира решених штета и резервација за настале пријављене штете у посматраном обрачунском периоду за врсту осигурања за коју се врши обрачун, тј, за врсте 01, 03 и 09.

Како је Друштво почело да се бави аутоодговорношћу (10.01) практично при крају 2019. године (1.новембра), а да за тарифу 10.02 до увођења тарифе 10.01 није процењивана IBNR резервација, за 2019. није реално да се врши провера износа ових резерви са искуством.

Обрачун резервисаних насталих непријављених штета по ELR методу врши се према следећем обрасцу:

$$MP_t \times RG - (\text{решене плус резервисане штете у врсти осигурања } t)$$

при чему је:

$OU\check{S}_t = MP_t \times RG$ – очекивани износ укупних штета у врсти осигурања t за коју се врши обрачун,

MP_t – меродавна премија у врсти осигурања за коју се израчунава $OU\check{S}_t$ остварен у посматраном обрачунском периоду,

RG – рацио губитка остварен у Друштву у посматраном обрачунском периоду.

Рацио губитка се обрачунава по следећем обрасцу:

$$RG = U\check{S} / UMP$$

где је:

$U\check{S}$ – збир укупно решених и укупно резервисаних штета у врстама осигурања којима се Друштво бавило у посматраном обрачунском периоду а у којима је било ликвидираних штета

UMP – збир укупних меродавних премија у самопридржају у врстама осигурања којима се Друштво бавило у посматраном обрачунском периоду а у којима је било ликвидираних штета

Примена ELR методе за проверу довољности резерви је извршена на основу следећих података:

Врста осигурања	Укупна премија 01.01. – 31.12.2019. у врстама осигурања са штетама	Преносна премија на дан 31.12.2018.	Преносна премија на дан 31.12.2019.	Меродавна премија (1)+(2)-(3)
0	1	2	3	4
01	6,130,230.00	4,347,532.87	3,176,693.07	7,301,069.80
02	1,341,421.44	389,277.73	864,073.51	866,625.66
03	178,766,450.95	93,101,392.41	86,510,511.47	185,357,331.89
07	273,403.25	221,794.18	35,963.47	459,233.96
08	18,287,479.41	6,832,715.81	7,959,949.92	17,160,245.30
09	30,017,387.05	8,402,250.32	8,357,863.42	30,061,773.95
13	6,310,469.97	1,812,087.35	2,301,965.37	5,820,591.95
15	17,573,778.71	33,122,469.97	45,549,996.16	5,146,252.52
	258,700,620.78	148,229,520.64	154,757,016.39	252,173,125.03

	Укупно решене штете 01.01. – 31.12.2019	RBNS без трошкова 31.12.2019.	Решене штете и RBNS (2)+(3)
0	1	2	3
01	3,687,017.65	1,007,000.00	4,694,017.65
02	1,080,000.00	0.00	1,080,000.00
03	127,690,099.76	3,862,000.00	131,552,099.76
07	344,751.32		344,751.32
08	164,619.50		164,619.50
09	17,752,922.49		17,752,922.49
13	1,349,467.49	400,000.00	1,749,467.49
15	220,990.79		220,990.79
Σ	152,289,869.00	5,269,000.00	157,558,869.00

$$RG = U\check{S} / UMP = 157,558,869.00/252,173,125.03 = 0.624804364$$

Врста осигурања	Меродавна премија у врсти осигурања	Решене и резервисане штете у врсти осигурања	Очекивани износ штета у врсти осигурања (1) x RG	Резервације за настале непријављене штете у врсти осигурања (3) - (2)	Износи обрачунати према Правилнику
0	1	2	3	4	5
01	7,301,069.80	4,694,017.65	4,561,740.27	-132,277.38	2,527,166.00
03	185,357,331.89	131,552,099.76	115,812,069.86	-15,740,029.90	60,709,089.20
09	30,061,773.95	17,752,922.49	18,782,727.55	1,029,805.06	7,717,447.89

Ниједан од износа из колоне (4) горње табеле, добијених провером довољности IBNR резерви, није већи од износа обрачунатих у складу са Правилником о начину утврђивања резервисаних штета, тако је потврђена њихова довољност.

Узимајући у обзир коментаре и закључке уз тачке 7.1.1. и 7.3.2., као и да нема одступања техничких резерви у врсти осигурања 03, која чини 68,7% портфеља Друштва што омогућава њихову задовољавајућу процену, може се закључити да су поређење износа техничких резерви са искуством и провера довољности појединачних техничких резерви на дан 31.12.2019., поврдили да је њихова висина довољна за трајно испуњење свих обавеза Друштва из уговора.

КОНАЧНА ОЦЕНА

На основу свега изнетог, на финансијски извештај и годишњи извештај о пословању Акционарског друштва за осигурање "Глобос осигурање" а.д.о. за пословну 2019. годину, дајем ПОЗИТИВНО МИШЉЕЊЕ.

За позитивно мишљење одредили су ме следећи разлози:

- Друштво континуирано усаглашава своју спремност за преузимање ризика са резултатима у спровођењу осигурања, што потврђује и почетак бављења осигурањем аутоодговорности;
- Друштво примењује акта пословне политике наведена у тачки 18. став 2. Одлуке о садржају мишљења овлашћеног актуара;
- Тарифе премија у примени су у време њиховог доношења биле утврђене су ускладу са актуарском струком и прописима. Позитивне резултате примене тарифа доказују позитивни износи рација штета, док су негативни износи комбинованих рација настали због трошкова спровођења осигурања. С обзиром да део трошкова за спровођење осигурања који прелази износ дела премије који се односи на режијске трошкове, Друштво континуирано покрива средствима из својих других извора, средства за трајно извршавање обавеза из уговора нису угрожена;
- Друштво уредно испуњава обавезе по свим преузетим уговорима;
- Друштво је адекватно обрачунало и резервисало средства за будуће обавезе по основу штета примењујући своја пословна акта;
- Техничке резерве су обрачунате применом адекватних метода, у складу са правилима актуарске струке и струке осигурања, актима Друштва, Законом о осигурању, као и прописима донетим на основу Закона, што је потврђено поређењем њихових износа са искуством и провером довољности појединачних техничких резерви;
- Друштво је оправдано закључивало уговоре о саосигурању и реосигурању, пласирајући све вишкове ризика изнад самопридржаја и не угрожавајући средства осигурања за извршавање уговорених обавеза;
- Друштво је закључивало уговоре о примљеним саосигурањима чиме је повећало дисперзију ризика у свом портфељу, као и премијски приход;
- Друштво је у финансијском извештају реално приказало функционалне расходе и обезбедило квалитетна средства за редовно испуњавање уговорених обавеза према осигураницима.

У Београду, 21.02.2020.

Овлашћени актуар

Снежана Момиров

Овлашћење бр. 21/91 од 28.06. 1991.